

Wetenswaardigheden #4 | februari - april '19

Hierbij presenteren we graag de volgende versie van onze 'wetenswaardigheden'. Periodiek geven we via de wetenswaardigheden nog weer op een andere manier inzicht in waar zoal aan gewerkt wordt in de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg en waar dat zoal toe leidt. Een overzicht op hoofdpunten.

Via onze website kun je allerlei achtergrondinformatie vinden bij een of meer van onderstaande onderwerpen. Via de [thema's](#), [deelnemerspagina's](#), trefwoorden bij berichten. Of via de zoekfunctie. Liever in pdf-formaat de wetenswaardigheden snellen? [Download de pdf](#).

Deelnemers

In totaal nemen momenteel 41 organisaties deel aan de beweging.

Er zijn in de afgelopen weken een aantal organisaties afgevallen naar aanleiding van de voortgangsgesprekken en telefonisch contact over deelname aan de beweging in 2020 en verder. De vraag die nu scherper dan voorheen op tafel ligt is of de betrokken mensen in de organisatie zich daadwerkelijk (blijven) inspannen om de verpleeghuiszorg te vernieuwen. Om de ondersteuning en zorg in alles te richten op wat voor bewoners, hun naasten en medewerkers van betekenis is en zich in te spannen om de zorg, de manier van met elkaar samenwerken en organiseren in essentie te vernieuwen.

Voor een aantal organisaties blijkt hiervoor onvoldoende intern draagvlak, blijkt er onvoldoende bestuurlijk commitment of men besluit zich te concentreren op de verbinding met een ander netwerk.

Ook een nieuwe deelnemer heeft zich aangemeld: Cederhof uit Kapelle in Zeeland.

Voor het actuele overzicht, zie <https://www.radicalevernieuwing.nl/deelnemers/>

Tweede publicatie 'Zicht op vernieuwing'

De tweede publicatie is uitgebracht, om ook via die weg te laten zien wat de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg tot nu toe opgeleverd heeft en wat de vernieuwing van de betrokken verpleeghuizen vraagt. De organisaties, die hiervoor door Roeland Jan Umans zijn geïnterviewd, zijn:

- Volckaert
- Woonzorggroep Samen
- DSV- Verzorgd Leven
- Cicero Zorggroep
- Carint Reggeland
- 't Zorghuus
- Kalorama

Op 12 maart jl. is met een aantal vertegenwoordigers van deze organisaties een bijeenkomst geweest om de inzichten te delen die de interviews en de artikelen voor hen had opgeleverd. Dit heeft geleid tot een aantal overstijgende inzichten over de vraagstukken en succesfactoren, die we in de beweging zien. Deze zijn in de vorm van overdenkingen in de publicatie opgenomen.

De publicatie is digitaal breed verspreid naar de deelnemende organisaties en naar alle relaties binnen de beweging, met het doel dat het ook door hen intern en extern verspreid wordt. De publicatie zal als boek verstuurd worden naar de deelnemende organisaties en naar een aantal geselecteerde relaties (VWS, zorgkantoren, VWS, Zorginstituut, Tweede Kamerleden, etc.).

In de voortgangsrapportage 'Thuis in het verpleeghuis' van de minister aan de Tweede Kamer zal geattendeerd worden op deze publicatie.

[Bekijk hier de publicatie.](#)

Publicatie vernieuwing onderwijs

Tijdens de bestuurlijke bijeenkomst over onderwijsvernieuwing op 27 november jl. is het voorstel ontstaan om vanuit de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg een impuls te geven aan vernieuwing in het zorgonderwijs. Dit doen we door vier aansprekende en vernieuwende samenwerkingsinitiatieven tussen de zorg en het onderwijs in beeld te brengen in een publicatie. zorgjournalist Frank van Wijck en zorg- en onderwijsvernieuwer Mieke Hollander hebben samen interviews gehouden met betrokkenen bij onderwijsvernieuwing:

- ZuidOostZorg en Friesland College
- Surplus, Kruisvereniging West Brabant en STOC
- WVO Zorg en ROC Scalda
- Topaz, Activite, DSV verzorgd leven en ROC Rijnland en LOI

Op 16 mei is een bijeenkomst met de vertegenwoordigers van deze samenwerkingsinitiatieven om (zoals we ook gedaan hebben in de voorbereiding van de publicaties Zicht op vernieuwing) met elkaar de inzichten te bespreken, die de artikelen opleveren. Wat zijn de rode draden? Wat valt op? Welke patronen zien we? Vervolgens zal een gespreksleidraad worden gemaakt hoe onderwijs en zorgorganisaties het gesprek met elkaar kunnen voeren over het gewenste onderwijs.

We zien in de beweging dat vernieuwing van het onderwijs een actueel thema is. Er is grote behoefte hieraan en tal van deelnemende organisaties ondernemen hierin initiatieven (zie ook [deze overzichtspagina](#) op onze website). De publicatie is een oproep om hier mee verder te gaan. Samen als zorg en onderwijs. Maar ook om in het onderwijs een beweging radicale vernieuwing te starten, die zorgt dat het onderwijs naadloos aansluit op de behoeften in de samenleving.

Op 11 september a.s. zal Minister Hugo de Jonge de publicatie in ontvangst nemen tijdens zijn werkbezoek aan Topaz.

Inspiratiereizen samenwerkingsinitiatieven zorg - onderwijs

Om beter te kunnen begrijpen wat de kenmerken zijn van de samenwerkingsinitiatieven, wat werkt, welke vraagstukken er zijn, e.d. en om elkaar te inspireren, worden bijeenkomsten georganiseerd. Viattence organiseert met ROC Landstede en het Deltion College een bijeenkomst voor belangstellenden [op 21 mei in Epe](#).

Warm Thuis, Woonzorggroep Samen en het Horizon College organiseren op 19 september a.s. een bijeenkomst in Noord Holland.

Overleg met zorgkantoren over inzet en verantwoording van kwaliteitsmiddelen

In het overleg met VWS-directeur langdurige zorg Theo van Uum was afgesproken dat we in en vanuit de beweging voorbeelden van overleg met de zorgkantoren over de inzet van de middelen zouden gaan delen. De bedoeling was om na te gaan of de organisaties die deelnemen aan de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg de middelen daadwerkelijk kunnen inzetten, waar deze voor bedoeld zijn:

om de verpleeghuiszorg te verbeteren met meer tijd en aandacht voor cliënten en om te leren van en met elkaar. Lukt het om het geld in te kunnen zetten op een manier die bij iedere organisatie past?

Er hebben circa 10 organisaties gereageerd. In vrijwel alle reacties zijn positieve verhalen verteld over het overleg met het zorgkantoor: vrijwel alle contacten zijn goed verlopen. Dit geeft het beeld dat de samenwerking met de zorgkantoren (steeds meer) constructief is en dat men van elkaar leert/wil leren. De verdeling in de gelden (85% - 15%) en de administratieve lasten voor het aanvragen en verantwoorden van de gelden worden genoemd als belastend. Hierover hebben ActiZ en ZN aan de bel getrokken bij het ministerie van VWS en bij de politiek.

Er zijn vrijwel geen inhoudelijke reacties geweest op de besteding van de kwaliteitsmiddelen. De informatie hierover van Carint Reggeland is interessant en is gedeeld op de website en in de nieuwsbrief:

<https://www.radicalevernieuwing.nl/praktijk/transparantie-inzet-kwaliteitsgelden-via-creatieve-website-carintreggeland>

Bijeenkomsten, georganiseerd door de ambassadeurs

Topaz heeft op 17 april jl. in Katwijk een bijzonder succesvol festival 'Het hele leven telt' georganiseerd. Zie voor een terugblik:

<https://www.radicalevernieuwing.nl/actueel/terugblik-op-het-inspiratiefestival/>

Er waren zo'n 300 mensen, het dubbele aantal dan verwacht. Naast medewerkers van Topaz waren er mensen uit 24 andere organisaties vanuit de beweging Radicale vernieuwing en de omgeving Leiden. De festivalbezoekers waren enthousiast over de ideeën die tijdens deze dag zijn opgedaan voor de samenwerking met bewoners, naasten en met elkaar.

Bijeenkomst coördinatoren

Op initiatief van Hans Alofs (De Wever) en de coördinatoren van de ambassadeurs is op 7 mei a.s. een ontmoeting tussen de coördinatoren/projectleiders van de organisaties binnen de beweging. Zie:

<https://www.radicalevernieuwing.nl/tools/oproep-in-blogs-om-in-netwerkje-vaker-zo-uit-te-wisselen/>

Leernetwerk bestuurlijk leiderschap

In totaal hebben 26 bestuurders binnen de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg aangegeven behoefte te hebben aan een leernetwerk van en voor bestuurders. Dit is eind vorig jaar door Margje Mahler, Lia de Jongh, Laurent de Vries en LOC opgepakt. We hebben met vijf vanuit de beweging aangedragen externe begeleiders gesproken en op basis daarvan de keuze voor Sezen gemaakt. Vervolgens zijn er twee avonden geweest met de externe begeleiders, waar in totaal 19 bestuurders bij aanwezig waren. Nog 7 andere bestuurders waren geïnteresseerd, maar konden niet komen. De eerste avond verliep naar grote tevredenheid. Er was een klik en 5 bestuurders hadden zich aangemeld voor het leernetwerk. De tweede avond was die klik er niet en hadden de aanwezige bestuurders het gevoel dat deze aanpak hen niet of onvoldoende hielp. Het aantal van 5 was onvoldoende om het leernetwerk met begeleiding van Sezen te kunnen starten.

Begin maart jl. is in het overleg van het kernteam+ (overleg van LOC, VWS en de 4 ambassadeurs) met elkaar geëvalueerd waar we nu staan. Hans van Amstel (bestuurder Warm Thuis) kwam met het initiatief om door te praten en te zoeken naar een alternatieve aanpak. Wetend dat er nog steeds veel bestuurders graag een leernetwerk met elkaar willen vormen.

Op 23 april jl. is door de voorbereidingsgroep en Hans van Amstel een nieuw voorstel uitgewerkt. Dit voorstel is aan de bestuurders van de deelnemende organisaties voorgelegd en zij hebben daarop positief gereageerd. Een of twee leernetwerken gaan van start.

Het leernetwerk wordt een netwerk van bestuurders zelf. Waarbij we als uitgangspunt nemen de droom van Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg. En het feit dat we ook anderen dan zorgorganisaties nodig hebben om tot verandering te komen. Concreet betekent het dat we geen externe begeleider zoeken en de ondersteuning beperken tot praktische ondersteuning (plannen afspraken, locaties, coördinatie etc.). Daarnaast kunnen bestuurders van alle bij de zorg betrokken organisaties en instanties deelnemen aan het leernetwerk. Dus naast de zorgbestuurders bijvoorbeeld ook de managers van de zorgkantoren, de inspecteur-generaal van de inspectie, de directeur langdurige zorg van het ministerie en coördinatoren LOC.

We willen vaste groepen maken van maximaal 10 bestuurders per groep. Zo leer je elkaar goed kennen en ontstaat er vertrouwen om zoveel mogelijk met elkaar te delen. Steeds als er meer dan 10 bestuurders zijn vormen we een nieuwe groep. De groep komt 6 keer per jaar een avond met overnachting en een dagdeel tot na de lunch bij elkaar. Onderling verzamelen de bestuurders de thema's en spreken af wie welke bijeenkomst voorbereidt. Thema's die bijvoorbeeld zijn genoemd zijn: balans tussen werken met het hart en de organisatie financieel goed laten draaien, betrekken van naasten en toezicht. Het is altijd mogelijk een externe uit te nodigen om het perspectief te verbreden.

De bestuurders houden elkaar scherp dat het blijft gaan om de maatschappelijke behoefte de zorg te organiseren in de relatie tussen bewoner, naasten en medewerkers. De droom van Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg dus.

Op deze manier kunnen we ook de kosten beperkt houden. Uiteindelijk gaan de groepen zelf over hun kosten. Het maakt bijvoorbeeld nogal uit of er veel externen zijn, die betaald moeten worden. Voor nu gaan we ongeveer uit van € 2.300,- euro per jaar per persoon.

Bijeenkomst kleinschalige woonvormen

Binnen de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg zijn er drie kleinschalige woonvormen actief, de één gefinancierd vanuit zorg in natura, de anderen vanuit PGB: 't Zorghuus, Warm Thuis en Zorghuizen Noord Nederland.

Deze drie initiatieven zijn uniek in de eigen achtergrond, ontwikkeling en opzet, maar hebben gemeen dat de kwaliteit van het dagelijks leven centraal staat en dat er veel aandacht is wat voor de bewoner en naasten van betekenis is.

Op 11 april jl. was een bijeenkomst van deze drie organisaties met LOC en twee geïnteresseerde vertegenwoordigers van VWS. Het doel van deze ontmoeting was met elkaar na te gaan hoe je elkaar als kleinschalige woonvormen kunt helpen, wat de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg hierin kan betekenen en wat de kleinschalige woonvormen zouden kunnen betekenen voor de andere organisaties in de beweging.

Thema's waren o.a.

- Kwaliteitsplan en verantwoording van inzet extra kwaliteitsmiddelen bij PGB-gefinancierde organisaties
- Oriëntatie op nieuwe vormen van verantwoorden
- Passende vormen van medezeggenschap
- Zijn er financieringsmogelijkheden vanuit het PGB mogelijk voor collectieve voorzieningen (zoals de inzet van een dorpscoördinator)?

Vervolgens hebben deze organisaties met elkaar het plan gemaakt om na de zomer een bijeenkomst te organiseren, waarin een aantal actuele thema's met elkaar (en benodigde betrokkenen) worden uitgediept. Doel is: de verscheidenheid in woonvormen zichtbaar maken, elkaar inspireren en van elkaar leren, stimuleren om stappen te zetten gericht op aansluiting bij het leven van mensen en als

onderdeel van de lokale samenleving (buiten het domein van de langdurige zorg) en inspiratie bieden aan andere (kleinschalige en grotere) organisaties in de beweging en verder. Er wordt 'kleinschalig' gestart: met 6 kleinschalige woonvormen. Hans van Amstel (bestuurder Warm Thuis) heeft het voortouw genomen.

Communicatie-activiteiten

Noemenswaardig in aanvulling op bovenstaande activiteiten:

- Naast deelnemende zorgorganisaties delen ook onder meer VWS-bewindslieden, zorgkantoren, IGJ, Agora, Actiz en Jo Visser fonds onze fonkelnieuwe overzichtspublicatie Zicht op vernieuwing 2 - op websites, intern in de organisatie en via sociale media.
- [Carintreggeland maakt aansprekende animatiefilm](#) over hun deelname aan Radicale vernieuwing.
- [Vlogverslag](#) bijeenkomst Woonzorggroep Samen om radicale vernieuwing in organisatie te verbreden. 'Deel je successen': in bioscoop vlogs bekijken uit eigen organisatie | Mét Hugo Borst.
- Artikelen over hoe zorgorganisaties in de beweging werken aan zorg waar regels bij kunnen dragen aan waardevolle zorg op Ontregel de zorg:
 - [Eigenaarschap in plaats van regels](#) (Zorggroep Almere);
 - [Dertien 'Leydraden'](#) (De Leyhoeve);
 - [Liefdevolle zorg is individueel maatwerk](#) (Topaz);
 - [En algemene info](#) over Radicale vernieuwing.
- [Laatste E-zine](#) Radicale vernieuwing ook verspreid via waardigheidentrots.nl.
- [Overzicht](#) afgeronde en lopende onderzoeken naar Radicale vernieuwing.
- [Hoe kun je communicatie benutten voor de vernieuwing?](#) Enkele voorbeelden van deelnemers die communicatie inzetten om anderen in en om hun organisatie te laten zien hoe zij aan het vernieuwen zijn en hen (verder) te betrekken.
- Deelnemers verwoorden hoe zij vernieuwen in [programmaboekje](#) landelijke inspiratiebijeenkomst 13 mei.

Meer weten

Op www.radicalevernieuwing.nl kun je allerlei achtergrondinformatie vinden bij een of meer van bovenstaande onderwerpen. Via de thema's, deelnemerspagina's, trefwoorden bij berichten. Of via de zoekfunctie. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan [hier](#), en voor de maandelijkse nieuwsbrief Waarde-vol onderwijs [hier](#).